

ADRES Bosweg 2a, 7981 LE Diever;
T: (0521) 591748; F: (0521) 594803;
E: vvv-diever@drentheplus.nl

Belangrijke adressen

**SECRETARIAAT NATIONAAL PARK
D'WINGELDEVELD EN DRENTS-
FRIESE WOLD**

Postbus 122, 9400 AC Assen,
T: (0592) 365669;
W: www.nationaalpark-drents-friese-wold.nl;
E: drents-friese-wold@drenthe.nl

STAATSBOSBEHEER

Terwisscha 6a, 8426 SJ Appelscha,
T: (0516) 464020;
W: www.staatsbosbeheer.nl

NATUURMONUMENTEN

Benderse 22, 7963 RA Ruinen,
T: (0522) 472951;
W: www.natuurmonumenten.nl

**STICHTING "HET DRENTSE
LANDSCHAP"**

Postbus 83, 9400 AC Assen;
T: (0592) 313552;
W: www.drentslandschap.nl

**STICHTING MAATSCHAPPIJ VAN
WELDADIGHEID**

Maj. Van Swietenlaan 8,
8382 CG Frederiksoord;
T: (0521) 381225;
W: www.mvwfrederiksoord.nl

Nationaal Park Drents-Friese Wold
maakt deel uit van een netwerk van 20
nationale parken in Nederland.

Colofon

Tekst en fotografie: Hans Dekker; *Grafische
verzorging:* Facilitaire Groep provincie Drenthe;
Cartografie: Productgroep Ruimte en Water
provincie Drenthe;

© Secretariaat Nationaal Park Drents-Friese Wold
2007

Het Drents-Friese Wold in één oogopslag

Nationaal Park Drents-Friese Wold is een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden van Nederland. 6150 hectare bos- en heidegebied pal op de grens van Friesland en Drenthe, bij uitstek geschikt voor het struinen over wandelpaden en ontdektochten op de fiets. Deze folder helpt u een eindje op weg in dit boeiende natuurgebied.

Gevarieerde natuur

Het uitgestrekte bosgebied in het Drents-Friese Wold is ontstaan vanaf het midden van de 19e eeuw. Een groot deel van de toen uitgestrekte heide en stuifzanden werd ontgonnen, waarna bosbouwers miljoenen bomen aanplantten. Daarom vindt u nu prachtige dennenbossen in het landgoed Berkenheuvel en het Dieverzand. Veel vennetjes en kleine heidegebiedjes zoals het Snoekveen en het Groote veen zijn gelukkig niet ontgonnen. In het zuidwestelijke deel van het park zijn, het Doldersummer- en Wapserveld gespaard gebleven. Het Aekingerzand in het Friese deel van het park, is een dynamische zandverstuiving. Hier kunt u ook de bovenloop van het beekje de Vledder Aa aantreffen, de 'levensader' van het nationaal park. In het centrum van het nationaal park ligt de Oude Willem, een groot landbouwgebied, dat gedeeltelijk is ingericht als natuurgebied.

Wat is een nationaal park?

Wereldwijd vormen nationale parken een netwerk van belangrijke natuurgebieden die een speciaal kwaliteitskeurmerk hebben gekregen. In Nederland bestaan inmiddels twintig nationale parken. Uiteraard draait het in onze nationale parken in de eerste plaats om de natuur, maar voor rustzoekers en natuurliefhebbers is er ruimte genoeg. Onderhoud van natuur en van de voorzieningen kost veel geld. Daarom ontvangen de nationale parken van Nederland jaarlijks budget

van de overheid, voor extra voorzieningen, beheersmaatregelen en projecten. De beheerders van de parken zitten samen met gemeente, provincie, waterschap en anderen in een Overlegorgaan, die al deze projecten en activiteiten coördineert.

Natuurbeheer door samenwerking.

In het Drents-Friese Wold werken vier beheerders samen: Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten, St. Het Drentse Landschap en de Maatschappij van Weldadigheid. Een klein gedeelte van het gebied is in eigendom van particulieren. Alle beheerders zijn vertegenwoordigd in het Overlegorgaan. Belangrijke opgaven zijn de ontwikkeling van gevarieerd, natuurlijk bos en het beheer van heidevelden en vennen. Door begrazing bijvoorbeeld. Op het Doldersummer- en Wapserveld zorgt een schaapskudde onder leiding van een herder voor het terugdringen van grassen en jonge boompjes in de heide. De beken Vledder Aa en Tilgrup liggen sinds 2003 weer grotendeels in hun oude bedding en slingeren zich door natte graslanden en moerassige bossen.

Bereikbaarheid

Het Nationaal Park Drents-Friese Wold ligt in de provincies Drenthe en Friesland, ingeklemd tussen de dorpen Appelscha, Hoogersmilde, Diever, Wapse, Doldersum en Esloo. U kunt het Drents-Friese Wold o.a. bereiken

- Via de N381 (afslag Appelscha)
- Via de N371 langs Drentse Hoofdvaart (Dieverbrug-> Diever)
- Vanuit Vledder via Doldersum

In het zomerseizoen kunt u het park met de speciale Toerbus eenvoudig bereiken vanuit Dwingeloo, Diever, Ruinen en Pesse.

Teken

- Loop niet met blote benen door de begroeiing
- Speur uw lichaam na thuiskomst af op eventuele teken
- Verwijder teken met een tekentang (te koop bij de apotheek)
- Meer informatie op www.saag.nl

Op pad in de natuur

De beheerders van het Drents-Friese Wold hebben wandel- en fietspaden aangelegd, zodat u alle kanten op kunt. Het nationaal park is voor een deel een van origine nat gebied. Veel paden zijn vooral in het najaar en de winter erg nat. Laarzen of waterdichte schoenen zijn dan zeker nodig.

De beheerders werken aan het herstel van de natuur, bijvoorbeeld door het weer uitgraven van slenken. Hier kunt u soms hinder van ondervinden. Wij vragen u om begrip voor deze – tijdelijke – situatie.

Parkeren

Langs de hoofdroutes door en langs het park zijn voldoende parkeermogelijkheden (zie de kaart), zoals b.v.:

- bij het Bezoekerscentrum in Terwisscha bij Appelscha
- bij het Informatiecentrum / VVV aan de Bosweg in Diever
- langs de weg Canada tussen Wateren - Appelscha (Aekingerzand)
- langs de Bosweg van Hoogersmilde naar Appelscha
- langs de Boylerstraat tussen Boyl en Doldersum

Wandelen

- 130 kilometer uitgezette rondwandelingen verdeeld over meer dan 30 routes
- Verhard Familiepad van 2,2 km, geschikt voor rolstoelers, bij het Bezoekerscentrum in Appelscha
- Beschreven wandelingen in de folder "5 x wandelen" (€ 1,00)

Op de fiets

- Tientallen kilometer fietspad (schelpen, asfalt en beton)
- Fietskaart met vijf beschreven fietsroutes in en rond het park (€ 1,00)
- Twee ATB-routes van samen 50 km lengte

Met paard en wagen

- 75 kilometer bewegwijzerde ruiterspaden en huifkarroutes. Andere paden zijn niet toegankelijk voor paarden. Paardenparkeerplaats bij het bezoekerscentrum.

Vogels kijken

- Uitkijktoren Doldersummerveld (heidevogels)
- Uitkijktoren Aekingerzand (heidevogels)
- Uitzicht vanaf de Huenderweg (heidevogels)
- Via wandelpaden in Dieverzand en Berkenheuvel (bosvogels, roofvogels)

Actief in de natuur

- Jaarlijks tientallen natuurexcursies
- Veel kinderactiviteiten zoals natuurtheater en speciale excursies
- Gratis Natuurkrant met alle activiteiten

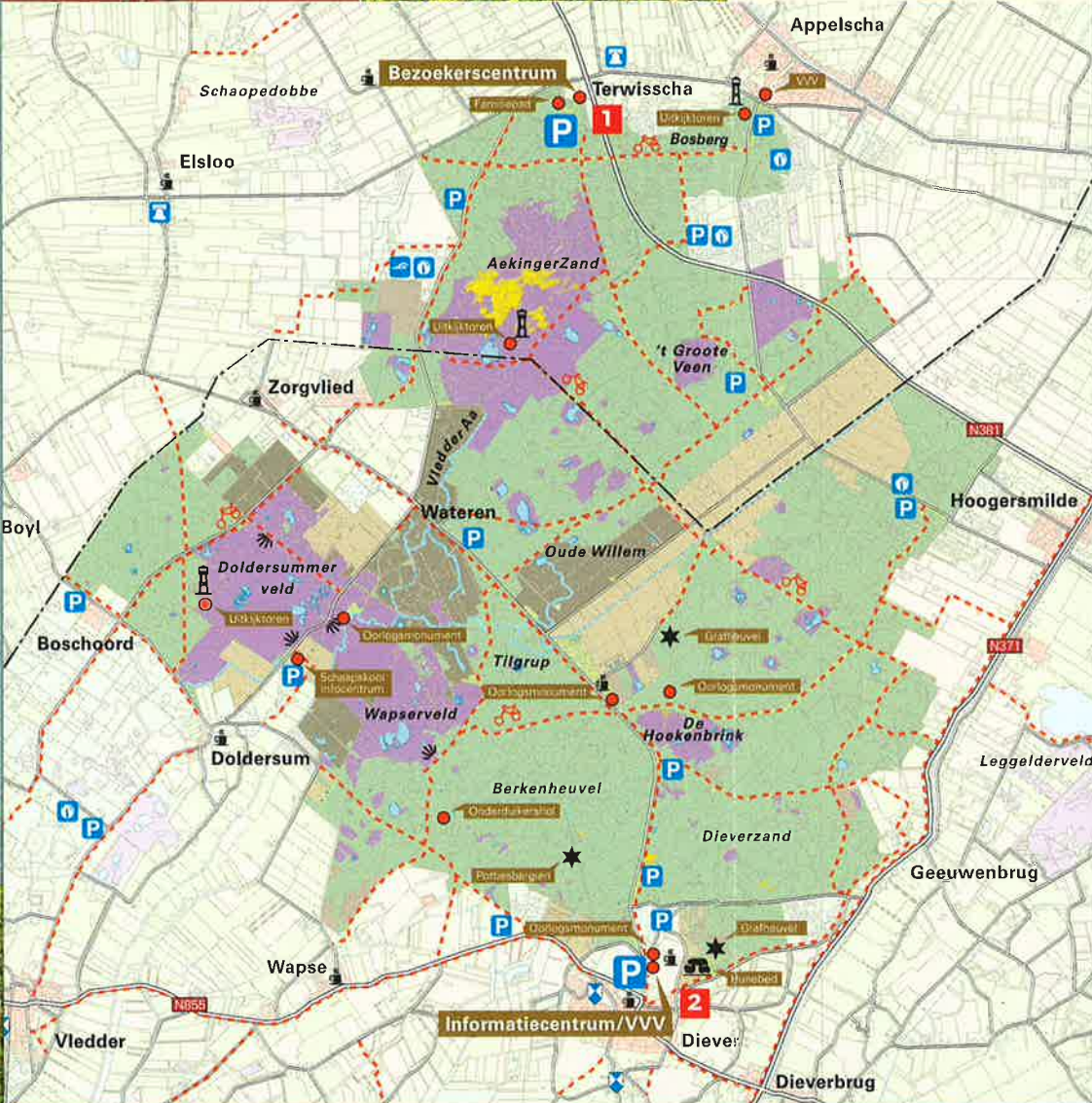
Met uw hond onderweg

- In begraasde gebieden van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten: honden altijd aan de lijn
- In begraasde gebieden van Het Drentse Landschap: geen honden toegestaan
- In niet-begraasd terrein van Staatsbosbeheer: honden onder appel houden op het pad, niet door de begroeiing laten struinen en niet laten zwemmen in vennen
- In niet-begraasde terreinen van Natuurmonumenten, St. Het Drentse landschap en de Maatschappij van Weldadigheid: honden altijd aan de lijn

LEGENDA

Fietspad	Historisch gebouw
Provinciegrens	Horeca
Parkeerterrein	Bos
Dagrecreatieterrain	Heide/stuifzand
Zwemplas	Natuurontwikkelingsgebied
Klokkestoel	Grasland en akker (steeds rooivast)
Archeologisch monument	Stuifzand
Uitzicht	Water

Meer informatie

In de bezoekerscentra en recreatiebedrijven liggen folders, kaarten en brochures voor u klaar. In de jaarlijkse Natuurkrant staan veel tips en alle georganiseerde excursies.

1. Bezoekerscentrum Appelscha

In het bezoekerscentrum worden al uw zintuigen aan het werk gezet door middel van beeld, geluid, licht en wind. Daarnaast is het bezoekerscentrum een startpunt voor wandelingen, fietstochten, excursies en andere activiteiten zoals natuurtheater en exposities. In het restaurant kunt u zowel binnen als op het terras terecht voor een kopje koffie of een kleine maaltijd.

OPENINGSTIJDEN april - okt: di - zo 10.00 - 17.00 uur; nov - maart: zo 10.00 - 17.00 uur (onder voorbehoud); tijdens schoolvak. van di - zo: 10.00 - 17.00 uur.

Tijdens feestdagen gesloten. Buiten reguliere openingstijden op afspraak.

ADRES Terwisscha 6a, 8426 SJ Appelscha, T: (0516) 464020; E: DrentsFrieseWold@staatsbosbeheer.nl

2. Informatiecentrum Diever

In het transparante informatiecentrum is ook de VVV Diever gevestigd. De expositie biedt informatie over de recreatieve mogelijkheden in het gebied, het ontstaan van het landschap en de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog rond Diever.

OPENINGSTIJDEN juli - aug: ma - za 10.00 - 17.00 uur en zo 11.00 - 16.00 uur. sept, mei en juni: do gesloten, ma - wo, vr - za 10.00 - 12.30 uur, 13.30 - 17.00 uur en zo 11.00 - 16.00 uur. Okt - april: do gesloten, ma 13.30 - 16.00 uur; di, wo en vr 10.00 - 12.30 uur, 13.30 - 16.00 uur, za 11.00 - 16.00 uur; zo 11.00 - 15.00 uur. vakanties in de periode oktober - april: zie sept, mei, juni